

Osvojování španělských vokálů českými mluvčími

Teoretická východiska

Štěpánka Čechová

Žďárek 2012

Osvojování vokálů

„[Španělské] samohlásky se vyslovují stejně jako v češtině...“

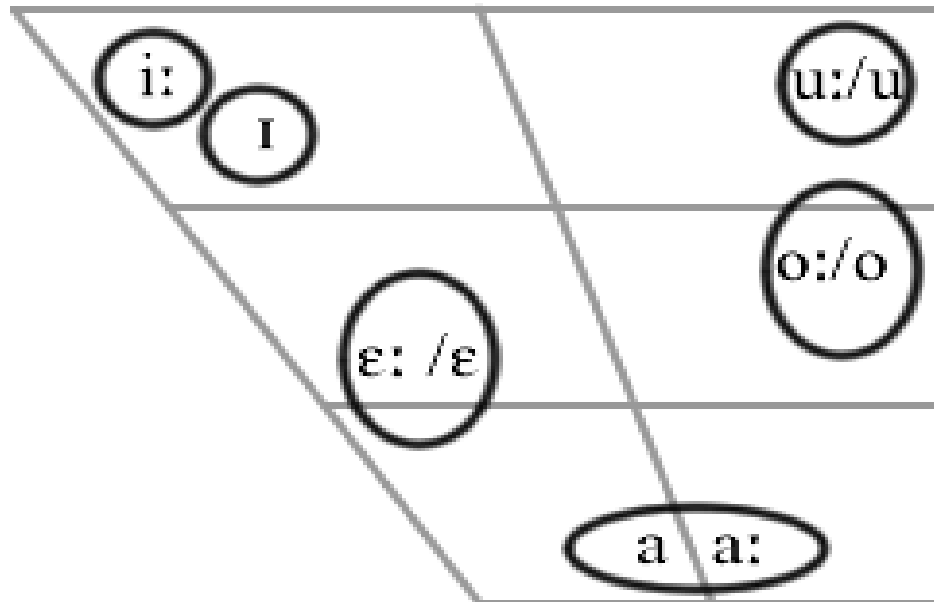
Učebnice současné španělštiny (2008), p. 2

Osvojování vokálů

- *SLA*: mateřský jazyk (L1), cílový jazyk (L2)
- Flege (1995): Speech Learning Model
- vytváření fonetických kategorií pro L2 na základě percepce
 - nepodobnost > rozlišení > vznik nové kategorie
 - mechanismus ekvivalence - užívání jediné kategorie pro L1 a L2
- Český mluvčí před španělským vokalickým systémem -> **transfer** mateřské fonologie do osvojovaného systému (relativní **délka**, **kvalita**)

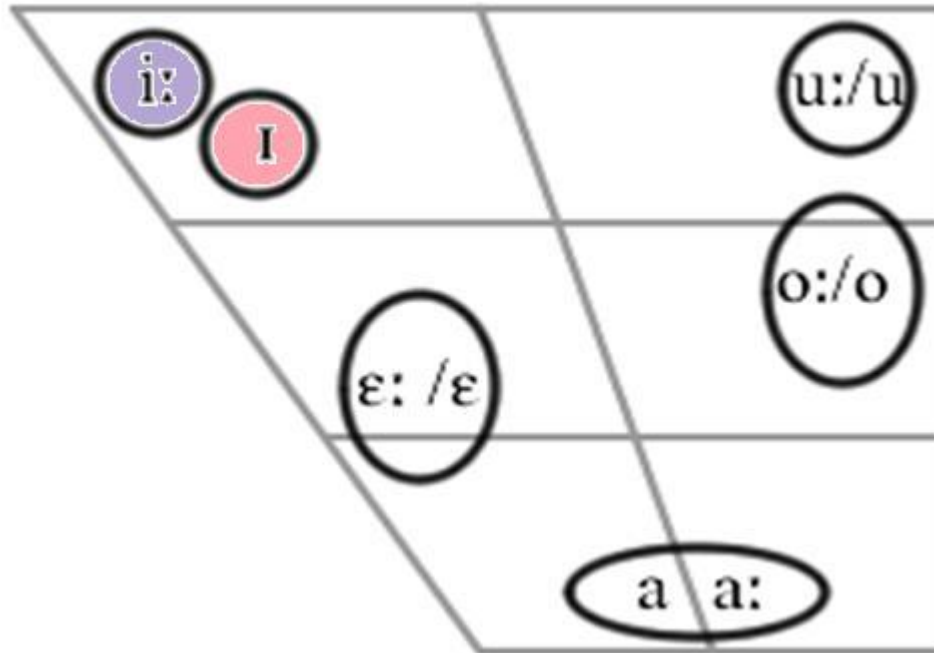
České vokály

- 10 samohlásek (dlouhé/krátké) + /ou/ /au/ /ɛu/
- délka a kvalita (Dankovičová 1999)

České vokály

- /i:/, /ɪ/ - rozdíly ve kvalitě (Volín, Podlipský, Skarnitzl 2009)

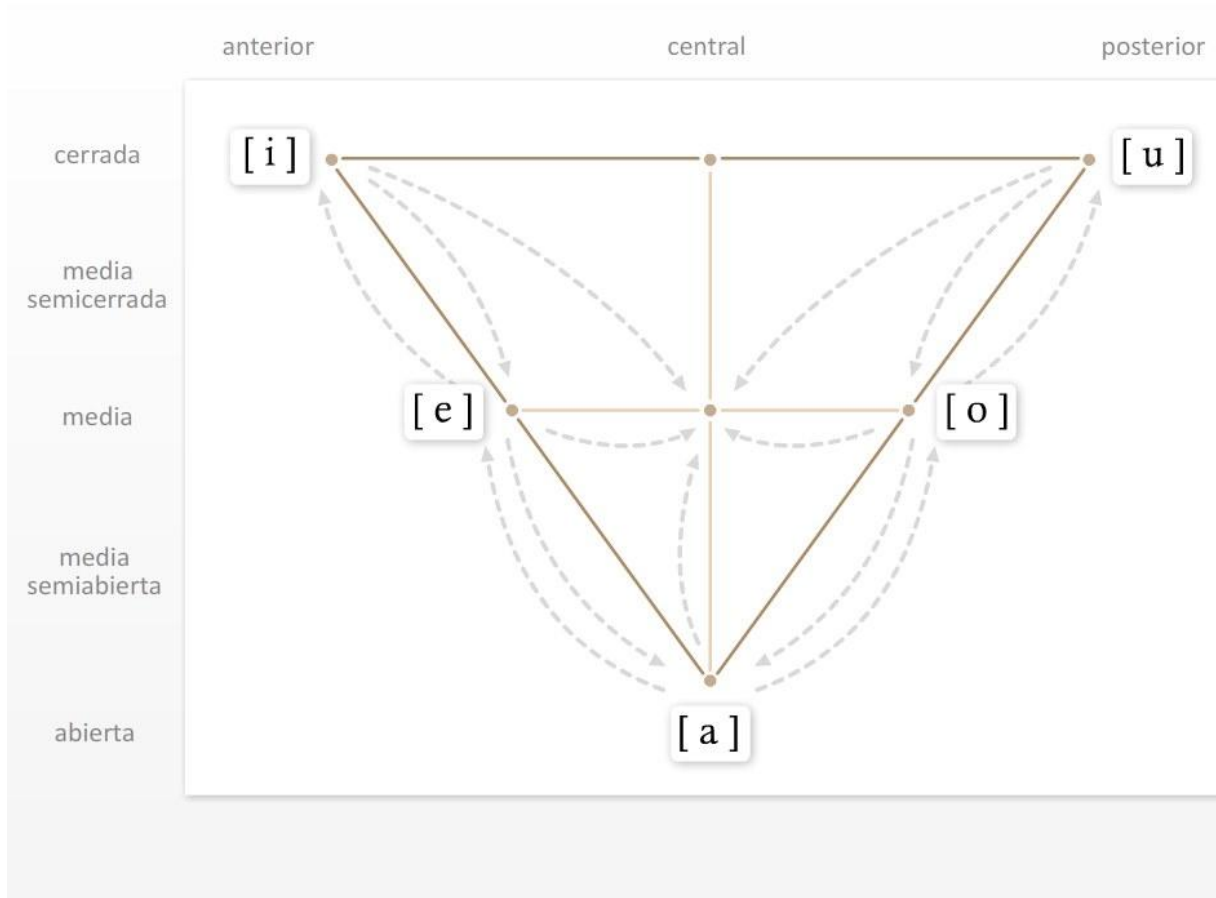
Španělské vokály

- Peninsulární španělština
- Vyrovnaný, „dokonalý“ systém
- 5 samohlásek, 14 dvojhlásek, 4 trojhlásky

Španělské vokály

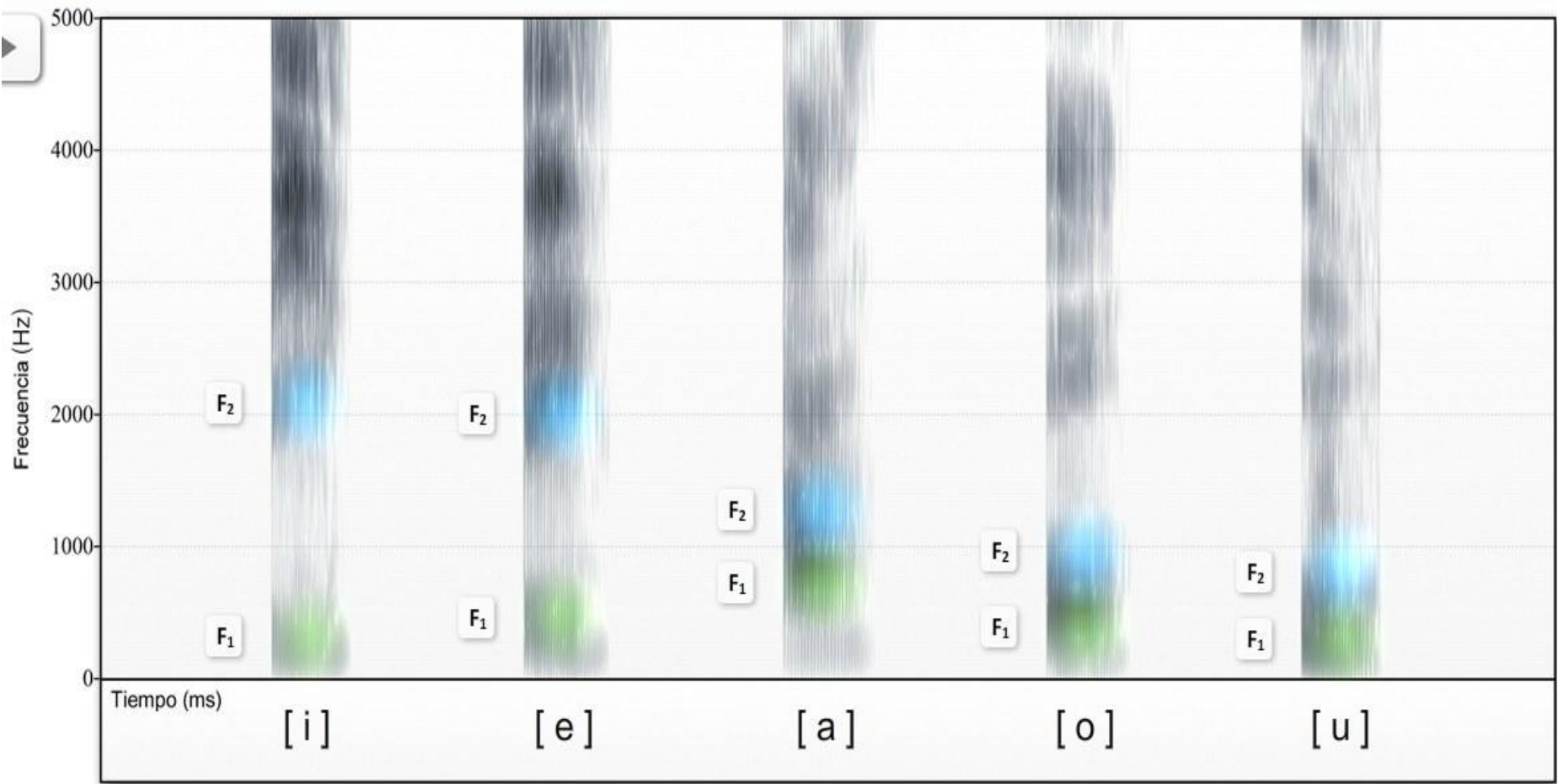
DVOJHLÁSKY				TROJHLÁSKY	
stoupavé		klesavé			
ja	<i>hacia</i>	a _ɨ	<i>aire</i>	ja _ɨ	<i>lidiáɨs</i>
je	<i>tiene</i>	e _ɨ	<i>rey</i>	wa _ɨ	<i>averiguáɨs</i>
jo	<i>labio</i>	o _ɨ	<i>doy</i>	we _ɨ	<i>averigüéɨs</i>
ju	<i>ciudad</i>	au _ɨ	<i>causa</i>	je _ɨ	<i>lidiéɨs</i>
wa	<i>cuanto</i>	e _u	<i>deuda</i>		
we	<i> cuerda</i>	ou _ɨ	<i>lo unió</i>		
wo	<i>arduo</i>				
wi	<i>ruido</i>				

Španělské vokály

Principales desplazamientos de las vocales del español

Španělské vokály

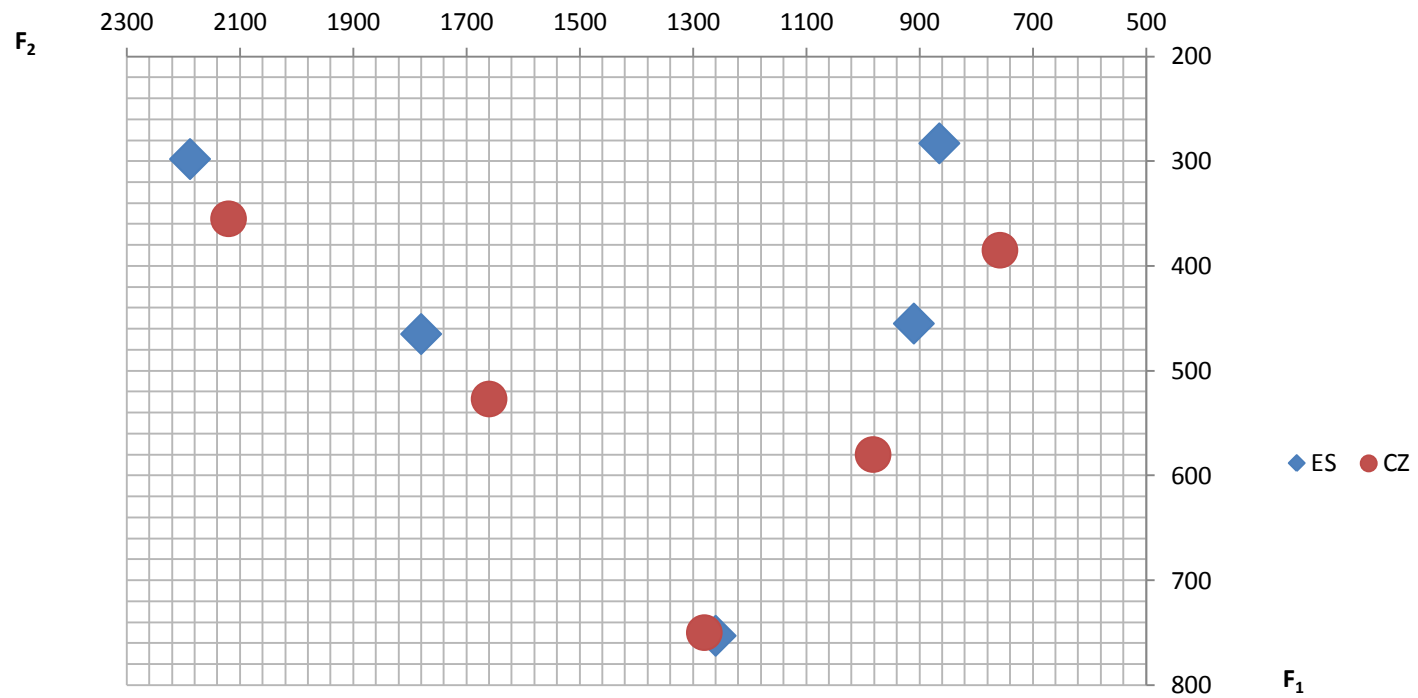

Relación entre los formantes de las vocales

Španělské vokály

- Otevřenost/zavřenost samohlásek
 - Navarro Tomás (1966) x Celdrán (1994)
 - Nueva Fonética (2011)
- Koartikulace
- Přízvuk, struktura slabiky

CZ vs. ES

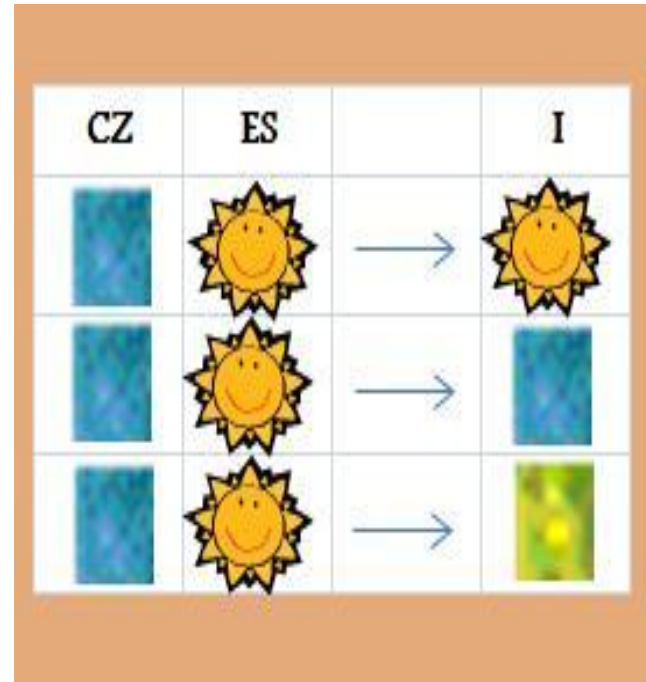
Osvojování: **transfer** fonologie

L1 do L2

- Velká podobnost obou systémů
- „česká“ výslovnost nebrání efektivní komunikaci

Možné scénáře

- Vytvoření nové (cílové) kategorie
- Ponechání si vlastní kategorie
 - španělská slova odlišena od českých jen výslovností konsonantů
- Vytvoření třetí kategorie, poněkud odlišné od L1 i L2

Zkoumání vokálů z hlediska...

- **Produkce** – zkoumání výslovnosti
 - španělské hlásky a jejich nejbližší české protějšky
 - kontrolovatelné kontexty
- **Percepce** – zkoumání vnímání hlásek

Výběr literatury

- Čermák, P.: *Fonetika a fonologie současné španělštiny*. Praha: Karolinum, 2005.
- Flege, E. J.: „Second Language Speech Learning. Theory, Findings, and Problems“, In *Speech Perception and Linguistic Experience: Issues in Cross-Language Research*. Timonium, MD: York Press, 1995.
- Králová, J. *Kapitoly ze zvukového rozboru španělštiny (na pozadí češtiny)*. Praha: Karolinum, 1998.
- Real Académia Española: *Nueva Gramática de la lengua española: Fonética y fonología*. Madrid: Espasa 2011.
- Podlipský, V. J. *Acquisition of English /i,ɪ,ε, œ, ɔ, u/ by Czech learners*. Nepublikovaná diplomová práce, Univerzita Palackého v Olomouci, 2004.

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Stephanie@seznam.cz